

**ЦЕНТЪР ЗА
ПРИБЪЩАВАЩО
ОБРАЗОВАНИЕ**

един за всички за **един**

НАРЪЧНИК

*„Един за всички – всички за един –
разработване и прилагане
на методология
на позитивни ролеви модели
срещу дискриминацията
в училище.“*

Проект „Един за всички – всички за един – разработване и прилагане на методология за позитивни ролеви модели срещу дискриминацията в училище“ се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014

419/03.07.15

www.ngogrants.bg

ICELAND
LIECHTENSTEIN
NORWAY

**eea
grants**

Центърът за приобщаващо образование /ЦПО/ е българска неправителствена организация, чиято основна цел е да помогне на колкото може повече деца да учат и играят заедно със своите връстници. Ние продължаваме десетгодишната работа на британския фонд Save the Children в България и нашия регион. Ние вярваме, че всяко дете трябва да получи шанса да бъде прието и ценено. Голяма част от нашите проекти и програми са насочени към децата с дислексия, диспраксия, хиперактивност с дефицит на вниманието, аутизъм и др. Знаем, че тази голяма и любима за нас група деца са незаслужено пренебрегнати, неразпознати и неподкрепени. Работим за социално приобщаване и качествено образование за всички деца, както и за закрилата на тези, които се нуждаят. Екипът на центъра работи активно с родители, учители, директори, специалисти, общински и държавни власти, бизнес организации, колеги от страната и чужбина - и се радваме заедно на промяната, която се случва постепенно. Щастливи сме, когато децата - всички деца - получават възможност да развият своите способности и талант и да живеят щастливо детство.

НАРЪЧНИК

*„Един за всички - всички за един -
разработване и прилагане
на методология
на позитивни ролеви модели срещу
дискриминацията
в училище“*

*Съставен от
Димитър Лазаров*

*Трябва да се научим да живеем заедно като братя
или да загинем заедно като глупаци.*

Мартин Лутър Кинг

СЪДЪРЖАНИЕ

<i>Въведение</i>	5
<i>Модул 1: Мартин Лутър Кинг</i>	8
<i>Модул 2: Майка Тереза</i>	11
<i>Модул 3: Малала Юсуфзай</i>	15
<i>Модул 4: Нелсън Мандела</i>	19
<i>Модул 5: Махатма Ганди</i>	23
<i>Модул 6: Стивън Хокинг и Алберт Айнщайн</i>	26

Настоящият наръчник предлага методология за работа с ученици от прогимназиален курс, разработена в рамките на проект „Един за всички – всички за един – разработване и прилагане на методология на позитивни ролеви модели срещу дискриминацията в училище“, финансиран в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014. Той предлага на учителя инструмент за борба с дискриминацията в училище и преодоляване на негативните стереотипи и нагласи сред учениците. В основата на методологията е залегнало използването на позитивни ролеви модели в лицето на реални личности, които чрез начина си на живот, работата си и делото си са отстоявали човешките права и свободи и са се борили срещу различни видове дискриминация.

Наръчникът е разделен на шест модула, като всеки е посветен на дадена личност, която на свой ред се свързва с определен тип дискриминация. Всеки от модулите е разделен на две части, изработени така, че да могат да бъдат проведени в два отделни учебни часа от по 40 минути. Шестте модула формират цялостната методология.

Във всеки модул са включени дейности, използващи определен набор от подходи и методи на преподаване:

Учене чрез преживяване

Всеки модул започва с малка игра/задача, която поставя учениците в ситуация, която да илюстрира определен тип дискриминация, като самите те биват поставяни в ролята на дискриминирани/дискриминиращи. Така учениците изживяват ефекта и могат по-лесно да идентифицират начините за справяне с проблема. Преживяването е и предпоставка за предизвикване на емпатия у учениците към дадена група хора - обект на дискриминативно отношение. Методът на учене чрез преживяване превръща децата в създатели на знание и изследователи, а не пасивни получатели на информация. Той допринася за развитието на умения за сътрудничество и общуване за постигане на обща цел, както и умения за уважаване на достойнството и спазване на правата на другите.

Дискусия

Основен принцип при прилагането на методологията е въвличането на учениците в процеса. В идеалния случай ролята на учителя се свежда до задаване на въпроси, провокиращи дискусия и насочващи я към определена тема. При необходимост учителят може да даде основна информация относно обсъжданата личност, живота, работата, историческия контекст и т.н. Добра практика, идентифицирана по време на апробацията на методологията е приканването на учениците да потърсят информация за личността в интернет веднага, по време на часа. Алтернативно, при наличие на компютър с интернет и мултимедия в стаята, в която се провежда обучението, учителят може да намира и показва в реално време информация за личността – снимки, видео, статии и пр.

Дискусията е ключова част от прилагането на методологията, тъй като именно тук учениците могат свободно да изкажат мнението и вижданията си по дадена тема. На база изразеното от тях мнение учителят може да добие представа за наличието и степента на дискриминативни нагласи у тях, както и да ги провокира с въпроси.

Самостоятелно проучване

В случай, че учителят разполага с време между провеждането на двете части на модула (от няколко часа до няколко дни), на учениците може да се даде за домашно да потърсят допълнителна информация за личността (биография, цитати, нещо, което ги е впечатлило по време на часа).

Работа по групи

Тази част от обучението е най-времеемка и затова за нея се отделя целият втори час от всеки модул. Целта тук е да се даде на децата възможност да изразят мислите и впечатленията си по лесен за тях начин. Предложеният в настоящата методология подход е изработката на плакати. По преценка на учителя и в зависимост от наличните материали, типа помещение, размер на групата и т.н. може да бъде предложена и друг тип дейност. Важното в случая е да бъде предоставена възможност на учениците да се обединят в по-малки групи (5-7 човека). Ролята на учителя при тази дейност отново е предимно насочваща. Важно е да се обясни на учениците, че нямат ограничение в начина на изразяване – рисунки, текст, цитати, изрезки, колажи и т.н. Подходящо е да бъдат разпечатани и раздадени приложените в настоящия наръчник цитати, които учениците след това могат да препишат или залепят към плакатите.

Ролеви модели

Използването на ролеви модели е залегнало в сърцето на предлаганата методология. Подбрани са известни личности, борили се срещу определен вид дискриминация, които обаче нямат пряка връзка с България и българския културно-исторически контекст. Това е направено с цел да се избегнат обременените с определени качества национални герои, за които децата са чували не само в училище, но и извън него. Предлагайки на вниманието им личност, за която болшинството от тях или никога не е чувало, или разполага с повърхностна информация се предоставя възможност да се изгради един позитивен образ „на чисто“. Различният културен, социален, исторически и географски контекст, с които е свързан животът на подбраните ролеви модели помага на учениците да разсъждават за даден феномен (в случая определен тип дискриминация) в абсолютни стойности т.е. без да бъдат обременени от каквито и да било предразсъдъци съществуващи в познатия им контекст. Този похват позволява направените на база опита на ролевия модел изводи да бъдат след това пренесени в контекста на обкръжаващата учениците среда и по този начин да провокират промяна на нагласите им спрямо дискриминацията.

Модул 1: Мартин Лутър Кинг

Тема: Граждански права/сегрегация

Описание на играта: Играта цели да илюстрира негативните последици от липсата на равнопоставеност в обществото като поставя децата в три различни роли – на имащи надмощие, на потискани и на неутрални наблюдатели на несправедливост.

Класът се разделя на три отбора и един режисьор (по преценка на учителя той може да бъде режисьор). Две от групите биват помолени да излязат за малко. През това време режисьорът обяснява на останалата група, че тяхната задача ще бъде да командват една от другите групи и могат да ги карат да правят каквото искат. Двете излезли групи се канят обратно в стаята, на едните се казва да стоят „изключени“ с носове към стената или да мълчат, а на другите – че трябва да изпълняват заповедите на първия отбор (подскоци, лицеви опори и т.н.). След няколко минути режисьорът прекъсва играта и разменя ролите. И трите отбора трябва да минат през всички роли. Играта може да отнеме до 10-15 минути.

Теми за дискусия: След играта участниците дискутират как са се почувствали, докато са били в различните роли. Дали им е харесало да бъдат в ролята на жертви? Дали когато са давали заповеди са имали желание да се държат лошо с другите? Дали са искали да отмъщават? Как са се чувствали в „неутралната“ роля? Дали им се е искало да предприемат нещо, за да спрат несправедливостта?

След това биват попитани дали знаят нещо за Мартин Лутър Кинг и за борбата му за граждански права. При наличие на интернет учениците могат поотделно или заедно с учителя да търсят информация за него, докато обсъждат.

Възможни насочващи въпроси: Какво са граждански права? Всички ли трябва да имат еднакви? Има ли днес неравенство? Имало ли е такъв проблем в България? Имало ли е българи, които са се борили за свобода и равенство?

Домашно задание: Да научат повече за личността. Да намерят цитати от Мартин Лутър Кинг. Да намерят (изрежат) снимки и цитати.

Работа по групи: Изработка на плакати.

Цитати от Мартин Лутър Кинг

Верижната реакция, при която омразата поражда омраза, трябва да бъде пречупена, или ние ще рухнем в тъмната пропаст на взаимното унищожение.

Ако обичате враговете си, ще откриете, че дълбоко в корените на любовта се крие силата на освобождението.

Ако се оставите на изкушението, да използвате насилие в борбата си, идващите поколения ще наследят дългата и безутешна нощ на огорчението.

Ако човек не открие нещо, за което си струва да умре, той не заслужава да живее.

Истинският мир е не само отсъствието на напрежение, но и наличието на справедливост.

Аз съм така смел да вярвам, че навсякъде хората могат да се хранят по три пъти на ден за своето тяло, да получават образование и култура за своя дух и чест, да имат равноправие и свобода за своята душа.

Накрая ще запомним не думите на нашите врагове, а мълчанието на нашите приятели.

Ненасилието е мощно и справедливо оръжие. Наистина, то е едно своеобразно оръжие в историята; то удря, без да причинява рани и то щади тези, които го притежават.

Неправдата, където и да е, е навсякъде заплаха за справедливостта.

Никой не може да те възседне, ако сам не огънеш гръб.

Омразата парализира живота; любовта го изцелява.
Омразата обърква живота; любовта връща хармонията.
Омразата помрачава живота; любовта го озарява.

От горчив опит знаем, че потисникът никога не налага свобода доброволно; тя трябва да бъде извоювана от потиснатите.

Трябва да се научим да живеем заедно като братя или да загинем заедно като глупаци.

Най-важният, най-настойчивият въпрос в нашия живот е:
Какво всъщност правиш ТИ за другите?

Трябва да приемем крайното разочарование..., но никога не трябва да губим безкрайната надежда.

Модул 2: Майка Тереза

Тема: Предразсъдъци

Описание на играта: Целта е да се онагледят дискриминацията на базата на ирационален предразсъдък, която не само пречатства общуването и взаимодействието в групата, но и води до нехуманно отношение и поражда несправедливост. Играта се

базира на живота и работата на Майка Тереза, която помага на тежко болни хора от нисши касти на индийското общество, които останалите касти пренебрегват, заради произхода им.

Част от класа (по-малко от половината) се отделя в групата на „недокосваемите“. На останалите се раздава някакъв предмет (например цветни листчета) и им се казва, че другата група са хора, които не бива да бъдат докосвани, че с тях не е добре да се говори и е най-добре да бъдат избягвани. За играта се дава ограничен период от време (5-10 мин.) през който целта на „недокосваемите“ е да търсят помощ от останалата част от класа под формата на листчета. Получилият листче се „спасява“. „Недокосваемите“, които не са успели да измолят листче, губят в края на даденото време. Ако някой от привилегированата група докосне „недокосваем“, то и той самият става един от тях, листчето му вече не го предпазва и ако не измоли друго и той ще приключи играта в края на дадения период време. Няма право да ги отнемат със сила, а само да молят за тях.

Теми за дискусия: След края на играта се задават въпроси и към двете групи за това как са се чувствали в ролите си. Дали някой от привилегированите е споделил листчето си? Защо? С какво мислят „недокосваемите“, че са заслужили да бъдат в неизгодната позиция?

Биват попитани дали знаят нещо за Майка Тереза и за кастовата система в Индия. При наличие на интернет учениците могат поотделно или заедно с учителя да търсят информация за него, докато обсъждат.

Възможни насочващи въпроси: Защо някои хора смятат други за по-нисши? Има ли основание за такова разделение? Не се ли раждат всички еднакви? Има ли в България подобен феномен? Има ли българи, които помагат на хора, които обществото не обича? Помагали ли сте на друг? Бихте ли помогнали?

Домашно задание: Да научат повече за Майка Тереза, за кастите в Индия.

Работа по групи: Изработка на плакати.

Цитати от Майка Тереза

Най-голямата спънка - страхът.

Най-лесното нещо - да се заблудиш.

Най-голямата заблуда - че друг е виновен за неуспеха ти.

Най-трудното нещо - да постигнеш мечтите си.

Най-непостижимото - да угодиш на всеки.

Най-глупавото нещо - оправданието.

Най-голямата грешка - да паднеш духом.

Най-голямото поражение - да се предадеш без бой.

Коренът на всички злини - егоизмът.

Най-хубавото развлечение - работата.

Ако съдиш хората, няма да ти остане време да ги обичаш.

За да запазим пламъка на огънчето, трябва да го поддържаме като доливаме по малко масло в него.

Силната любов не се мери, тя просто се дава.

Ние не можем да правим велики неща, само малки неща, с голяма любов.

Модул 3: Малала Юсуфзай

Тема: Права на жените/право на образование

Описание на играта: Целта на играта е да покаже как лишаването от образование води до ограничаване на напредъка в живота.

Класът се разделя по полов признак. Момчетата се извеждат от стаята. На момчетата се дават предварително отговорите на въпросите от предстоящата игра.

Подходящи теми за въпроси:

Най-високият връх в Африка се казва Килиманджаро

Най-високият връх в света се казва Еверест

Най-високият връх в България се казва Мусала

Най-дългата река в света е Нил

Най-големият океан в света е Тихият океан

Най-източната точка на България е Нос Калиакра

Момчетата биват поканени обратно в стаята. Всички ученици се нареждат в една линия. Учителят задава въпрос и само тези, които знаят отговора правят крачка напред. Макар да е възможно някои от момчетата да знаят някои от отговорите, момчетата ще напредват по-бързо.

Теми за дискусия: След края на играта се питат и едните и другите как са се чувствали. Защо момчетата са напреднали повече от момчетата. Вероятно е момчетата да са си дали сметка, че момчетата са имали информацията предварително. Прави се сравнение с реалния живот и възможностите за успех на човек със и човек без образование. Дали мислят, че образованието е необходимо в живота? Дали е еднакво важно за момчета и момчета? Защо?

Биват попитани дали знаят нещо за Малала Юсуфзай и нейната история. При наличие на интернет учениците могат поотделно или заедно с учителя да търсят информация за

нея, докато обсъждат. Разказва им се контекста на случилото се с Малала и положението на жените в обществото, от което идва.

Подходящи въпроси: Знаете ли за други такива случаи? Имало ли е/има ли в България такава дискриминация, спрямо жените? Дали в тяхното училище се прави разлика между момчетата и момичетата? Харесва ли им да ходят на училище? Ако някой утре им забрани да получават образование, дали ще са доволни? Кога в България жените са започнали да ходят на училище наравно с мъжете? Колко от Народните Будители са жени?

Домашно задание: Да научат повече за Малала Юсуфзай и за правото на образование за жените.

Работа по групи: Изработка на плакати.

Цитати от Малала Юсуфзай

Нищо в моя живот не се е променило освен това – слабостта, страхът и безнадеждността умряха.

Издръжливостта, силата и волята се родиха.

Защо да чакам някой друг? Защо да се надявам на правителството, армията, да ни помогнат... да ми помогнат. Защо аз да не извися глас? Защо ние да не се изправим и да се борим за правата си?

Едно дете, един учител, една химикалка и една книга могат да променят света. Образованието е единственото решение. Образование преди всичко.

Нямам нищо против да стоя на пода в училище. Единственото, което искам, е образование. И се страхувам да не го получа.

Вярвам, че единствения начин да постигнем световен мир е като образуваме не само умовете си, но също сърцата и душите си.

През вечерта на 9 октомври 2012 талибаните ме простреляха в главата. Те стреляха и по моите приятели. Мислех, че куршумът може да ни накара да замълчим, но се провалиха.

Надигам гласа си не само, за да мога да крещя, но и за да могат да бъдат чути тези без глас.

Мисля, че животът винаги е опасен. Някои хора се плашат от него. Някои хора не продължават напред. Но други, ако искат да постигнат целта си, трябва да го направят. Те трябва да продължат.

Вярвам, че жената има право да решава как да се облича и ако тя може да отиде на плажа и да не носи нищо, защо да не може да носи и всичко?

Когато целият свят мълчи, дори един глас става могъщ.

Модул 4: Нелсън Мандела

Тема: расизъм/дискриминация/апартейд

Описание на играта: Целта на играта е да се илюстрират трудностите, произтичащи от дискриминацията и разделението на хората.

Класът се разделя на два отбора с два различни цвята (с цветни листчета или по друг начин). Дава се задача да бъде свършена определена работа. За да бъде изпълнена работата, е необходим ресурс. На едната група се дава достъп до повече/по-качествен ресурс, а на другата до по-малко по-некачествен. В резултат, привилегированата група свършва работата по-бързо/по-добре.

Възможна задача: надрасква се нещо на дъската (или се оставя непочистена). Двете групи имат за задача да избършат по една половина. На едната група се разрешава ползването на гъбата, а на другата не. Докато първите ще се справят със задачата бързо и безпроблемно, вторите ще трябва да използват повече усилия и да работят с подръчни средства. За да се избегне прекалена суматоха, може да се да се разбиват групите на по-малки – по един, двама или трима ученика, като упражнението се повтори няколко пъти.

Отборите, имащи гъба ще се справят по-бързо и по-лесно със задачата.

Теми за дискусия: След края на играта се питат двете групи как са се чувствали. Как втората група се е справила с предизвикателството. Мислят ли, че е честно. Какви хитрости са използвали, за да компенсират неравностойното си положение.

Биват попитани дали знаят нещо за Нелсън Мандела и живота му. При наличие на интернет учениците могат поотделно или заедно с учителя да търсят информация за него, докато обсъждат. Разказва им се контекста на живота на Мандела и положението на цветнокожите жители на ЮАР по времето на апартейда.

Възможни въпроси: Честно ли е да се разделя едно общество на расова (или друга) основа? Знаят ли за други такива общества? Има ли подобно нещо в България? Чували

ли са/ставали ли са свидетели на такъв тип дискриминация? Как определяме кой човек има повече права от друг?

Домашно задание: Да научат повече за Нелсън Мандела и апартейда. Да потърсят негови цитати.

Работа по групи: Изработка на плакати.

Цитати от Нелсън Мандела

Трудностите пречупват някои хора и изграждат други.

Нито една брадва не е достатъчно остра, за да сломи духа на бунтаря, който продължава да опитва. Този, който е въоръжен с надеждата, че накрая винаги ще е победител.

Винаги изглежда невъзможно, докато не стане.

Дори и времето ми да изтичаше, пак щях да правя същото. Така би направил всеки, който има смелостта да се нарече човек.

Истинските лидери трябва да са готови да жертват всичко за свободата на народа си.

Всеки може да надрасне обстоятелствата и да постигне успех, ако е отдаден и страстен в това, което прави.

Образованието е най-мощното оръжие, което може да промени света.

Научих се, че куражът не е отсъствието на страх, а триумфът над него. Смелият човек не е този, който не се страхува, а който надвива страха.

За да бъдеш свободен не е достатъчно да свалиш нечии окови, а да живееш с уважение и приемане към свободата на другите.

Гневът е като да пиеш отрова и да се надяваш, че тя ще убие враговете ти.

Не ме съдете по успеха, съдете ме по това колко пъти съм падал и после съм ставал отново.

Ненавиждам расовата дискриминация и всичките ѝ проявления. Борил съм се срещу нея през целия си живот, боря се сега и ще се боря до края на дните си.

Когато изкачиш върха, откриваш единствено още колко върхове има за изкачване.

Модул 5: Махатма Ганди

Тема: Ненасилие

Описание на игрите:

Игра 1: Избират се двама доброволци и им се дават инструкции поотделно. На първия се дава шапка и му се казва да се старее всячески да я задържи на главата си. Ако в някой момент му стане неприятно трябва да каже „стоп“. На втория се казва, че трябва да се опита да махне шапката от главата на първия (като все пак не бива насърчаван да използва насилие). Да спре в момента в който чуе „стоп“. Може да се повтори още няколко пъти и с други доброволци от класа.¹

Игра 2 „Юмрук“: Класът се разделя на двойки. На единия човек в двойката се казва да свие ръката си в юмрук, а на партньора му – да се опита да отвори юмрука и да му стисне ръката. Няма право да използват сила при отварянето на юмрука. Дават се няколко минути след което се обсъжда дали някой е успял. Как? След това учителят демонстрира отварянето на юмрука с доброволец по желание, като просто го помоли да си отвори ръката.²

Подходящ е цитатът на Ганди: „Не можеш да подадеш ръка, свита в юмрук“.

Теми за дискусия:

След първата игра – Как са се чувствали хората в различните роли? Как са реагирали? В кой момент са решили да кажат „стоп“? Имали ли са подобни ситуации в реалния живот? Как са реагирали? Може ли да се отговори с не-ненисилие на насилието?

Към втората игра – дали някой е успял, след като просто е помолил партньора си да отвори юмрука.

Биват попитани дали знаят нещо за Махатма Ганди и живота му. При наличие на интернет учениците могат поотделно или заедно с учителя да търсят информация за него, докато обсъждат. Разказва им се контекста на живота на Ганди, борбата за независимост на Индия и използването на ненасилствените методи и идеология в тази борба.

Възможни въпроси: Мислите ли, че по-силен противник може да бъде преборен без насилие? Има ли насилие между децата в училище? Защо? Как може да бъде преодоляно? Как могат да се разрешат проблемите между децата в училище без насилие?

Домашно задание: Да научат повече за Махатма Ганди и ненасилствените методи на борба.

Работа по групи: Изработка на плакати.

Цитати от Махатма Ганди

Ти трябва да бъдеш промяната, която искаш да видиш в света!

Никой не може да ме нарани без мое разрешение.

Слабият не може да прости. Опрощението е качество на силния!

Око за око и скоро целият свят ще ослепее.

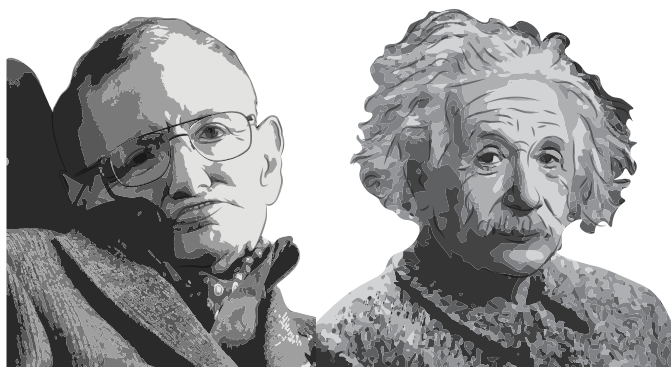
Неразумно е да бъдеш прекалено сигурен в мъдростта на един човек. Здравословно е да си напомняш, че и най-силният може да прояви слабост, както и най-мъдрият може да сгреша.

Първо те игнорират, после ти се присмиват, после се борят срещу теб и после ти побеждаваш.

Човек е толкова велик, колкото е работил за добруването на своя ближен.

Предполагам, че някога лидерството е означавало мускули, но днес то означава да можеш да се разбираш с хората.

Винаги се стремете към пълна хармония на мисли, думи и действия. Винаги се стремете към изчистване на мислите си и всичко останало ще бъде наред.

Модул 6: Стивън Хокинг и Алберт Айнщайн

Тема: Дискриминация на база увреждания/СОП

Описание на играта: Целта на играта е бъдат симулирани затрудненията при четене и писане, които някои деца

изпитват. Класа се разделя на три групи и на децата от всяка група се дава част от приложения по-долу текст с разкривени/неясни букви, симулиращи усещането, което би могло да има дете с дислексия. Задачата на всяко дете е да препише дадения му текст, като за по-голямо затруднение, показалецът, средният и безименният пръст на ръката са превързани с тиксо. Целта е да бъдат поставени в положение, в което им е трудно да четат и да пишат без менталните им функции да са засегнати. След като всички приключат с писането, заедно всички прочитат текста от начало до край, за да може всеки да е чул цялата история, описана в него.

Теми за дискусия: Как са се чувствали. Кое е било по-трудно – да четат или да пишат. Защо? Чували ли са за хора, които имат такива затруднения в реалния живот. Дават им се такива примери в лицето на Алберт Айнщайн (който е имал дислексия), като се подчертава, че това затруднение не пречи на умствените способности на човека, но променя начина, по който този човек учи.

Аналогична дискусия за хората с физически увреждания, като за пример служи Стивън Хокинг, който въпреки изключително сложните си физически затруднения е един от най-изтъкнатите учени на всички времена.

Възможни въпроси: Срещали ли сте хора с подобни затруднения? Мислите ли, че те са по-глупави от останалите? Могат ли те да учат в едно училище/една класна стая с другите деца? Каква помощ биха могли да им окажат останалите деца от класа? Бихте ли помагали на съученик с такива затруднения?

Домашно задание: Да научат повече за Алберт Айнщайн и Стивън Хокинг.

За домашно им се казва да научат повече за тези две личности и нещата, които са постигнали.

Работа по групи: Изработка на плакати, на които децата да се опитат да напишат собствените си послания като се опитат да изкопират шрифтовете от заданието.

Целият текст:

Някои деца, не могат да четат, не защото не искат да се научат. Има такива деца, които много се стараят и имат желание, но им е трудно. Иво дава всичко от себе си, за да се научи да чете гладко, въпреки това четенето за него остава трудна задача. Той знае, че е умно дете, полага усилия, но защо тогава не успява да се научи да чете като своите съученици?

Иво има проблем, който се нарича дислексия. Дислексията кара хората да се затрудняват с четенето и писането, но това съвсем не значи, че те не са умни. Нещо по-различно се случва в мозъка. Има много умни и талантиливи хора, които страдат от дислексия. Децата с дислексия имат проблем с първите стъпки в четенето. За тях е много трудно да разчитат буквите и те бързо се изморяват, когато трябва да четат.

Иво има дислексия, но това не означава, че той ще бъде лош ученик, или че е по-глупав от съучениците си. С малко помощ от другите и собствени усилия Иво може да се научи да чете и пише и да продължи да ходи на училище заедно с приятелите си. Необходимо е просто да му се даде възможност да учи по свой собствен начин, за да не изостане с материала.³

Текст за играта на следващата страница

Някои деца, не могат да четат, не защото не могат да се научат. Има тинява деца, които много се стараят и имат желания, но им е трудно. Има деца които от себе си, за да се научат да четат трудно, въпреки това четенето за него е важна трудна задача. Той знае, че е умно дете, получава условия, но защото това не успява да се научи да чете какъв е резултатът?

Но им проблем, който се нарича дислексия. Дислексията е да се дава да се четат и пишат, но това е трудно не е, но не е умно. Но по-важно е случва в моя ж. Им много умно и талантливи хора, които отидат от дислексия. Децата с дислексия имат проблем с първите стъпки в четенето. Ето това е много трудно да се четат думите и те да се не могат, защото това е да се.

Има дислексия, но това не означава, че той ще бъде лош ученик, или че е по-глупав от съучениците си. С малко помощ от другите и собствени усилия Иво може да се научи да чете и пише да продължи да ходи на училище заедно с приятелите си. Необходимо е просто да му се даде възможност да учи по свой собствен начин, за да не изостава с материал.

Библиография:

1. Борисова, Е., Райкова, Р., Радулова, М., Брестничка, Ц., Апостолов, Г., Кирилова, Н., Стоянова, С., Петров, К., Реално и виртуално насилие, Асоциация Родители, 2010. Стр. 36
2. Борисова, Е., Райкова, Р., Радулова, М., Брестничка, Ц., Апостолов, Г., Кирилова, Н., Стоянова, С., Петров, К., Реално и виртуално насилие, Асоциация Родители, 2010. Стр. 23
3. Текстът е адаптиран превод на статията Dyslexia, достъпен на http://kidshealth.org/kid/health_problems/learning_problem/dyslexia.html

Снимков материал:

Всички изображения са адаптирани версии на следните оригинални фотографии:

Мартин Лутър Кинг: дигитален файл от United States Library of Congress's Prints and Photographs division с дигитален ID cph.3c26559 достъпен на <http://hdl.loc.gov/loc.pnp/cph.3c26559>

Нелсън Мандела: дигитален файл, достъпен на <http://www.houghton.edu/news-media/recent-news/honoring-a-visionary-nelson-mandela-1918---2013/343/>

Алберт Айнщайн : дигитален файл от United States Library of Congress's Prints and Photographs division с дигитален ID. cph 3b46036 достъпно на <http://hdl.loc.gov/loc.pnp/cph.3b46036>

Малала Юсуфзай: дигитален файл, достъпен на http://cdn1.theodysseyonline.com/files/2015/10/26/635814238450404372-903060274_malala.jpg

Стивън Хокинг: дигитален файл, достъпен на <http://static.independent.co.uk/s3fs-public/thumbnails/image/2014/05/01/21/stephen-hawking.jpg>

Махатма Ганди: дигитален файл, достъпен на <http://keepitworthy.com/wp-content/uploads/2015/11/url.jpg>

Майка Тереза: дигитален файл, достъпен на <http://www.vjeraldjela.com/wp-content/uploads/2014/08/Majka-Tereza.jpg>

Екипът на Център за приобщаващо образование изразява дълбокото си признание към ръководството и учителите от пилотното училище СОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ гр. Сливница за извършената работа и оказаното съдействие по проект Един за всички – всички за един – разработване и прилагане на методология на позитивни ролеви модели срещу дискриминацията в училище“.

Автор: Димитър Лазаров

Оформление на корицата: Стефан Стефанов

Графичен дизайн и адаптация: Елица Игнатова, Стефан Стефанов

**ЦЕНТЪР ЗА
ПРИБЩАВАЩО
ОБРАЗОВАНИЕ**

ICELAND
LIECHTENSTEIN
NORWAY

eea
grants

Проект „Един за всички – всички за един – разработване и прилагане на методология за позитивни ролеви модели срещу дискриминацията в училище“ се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014

419/03.07.15

www.ngogrants.bg